

Educatief aanbod VHM

“Natuurbeleving op kindermaat”

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud (VHM) heeft al jarenlang een educatieve werking met een groep natuurgidsen die natuuractiviteiten voor kinderen aanbieden. Hieronder vind je ons volledig educatief aanbod met diverse activiteiten rond allerlei thema's. Deze info is ook terug te vinden op [onze webpagina Natuureducatie](#).

Algemene informatie

Alle activiteiten worden begeleid door onze ervaren natuurgidsen. Interactieve werkwijze verzekerd. De gidsen passen de inhoud en methodiek steeds aan naargelang de doelgroep en de leeftijd.

Praktische info:

- ✓ Duur: +- 2 uur (flexibel)
- ✓ Tijdstip: in onderling overleg. Klassieke starturen: 09:30 / 10:00 (voormiddag) of 13:30 / 14:00 (namiddag).
- ✓ Locatie: afhankelijk van activiteit (zie verder)
- ✓ Kostprijs: € 55 per natuurgids (te betalen na ontvangst van factuur)
- ✓ Maximaal 25 leerlingen per natuurgids.
De leerkracht blijft verantwoordelijk voor de klas. Door een actieve betrokkenheid van iedereen verloopt de gidsbeurt voor iedereen op een aangename wijze.
- ✓ Reservering: via mail naar infocentrum@vhm.be . Gelieve volgende info mee te delen bij je aanvraag: *keuze activiteit en locatie, voorkeursdata, gewenst beginuur, school - leerjaar – klas, aantal leerlingen en begeleiders, eventuele extra verzoeken.*
Graag min. **6 weken** op voorhand.
- ✓ Omwille van praktische redenen **kan ieder natuuratelier slecht door één klas tegelijk worden gevolgd** (uitzonderlijk door twee). Gelieve hiermee rekening te houden bij uw aanvraag.
- ✓ Dit zijn **natuurateliers**: aangepaste (regen)kledij en schoeisel zijn ten sterkste aanbevolen.

Locaties:

- ✓ Infocentrum Heverlee

Bereikbaarheid: [Infocentrum VHM](#) - Waversebaan 66, 3001 Heverlee

[Halte De Lijn Heverlee Station](#) (5 min stappen) en ruime [parking vooraan gebouw](#).

Sommige natuurateliers gaan door in Arenbergpark. Het infocentrum is telkens de afspreekplek (tenzij anders afgesproken).

- ✓ Streekhuis Dijleland

Bereikbaarheid: [Streekhuis Dijleland](#) (aan Kapel O.L.V. Steenbergen) - Witte bomendreef 1, 3050 Oud-Heverlee. [Halte De Lijn 337 Leuven-Waver](#)* en ruime parking aan [De Roosenberg](#).

* Op vraag kan de gids je aan de bushalte van De Lijn opwachten.

Al onze natuurateliers aan het Streekhuis Dijleland worden gerealiseerd met de steun van en in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant.

- ✓ Stad Leuven

Leuven centrum - [\(start op Grote Markt\)](#)

- ✓ Doode Bemde

Plaats van afspraak is afhankelijk van de activiteit.

- ✓ De Kluis

[Hopper Jeugdverblijf De Kluis](#) - De Kluis 1, 3051 Oud-Heverlee.

Ateliers aan De Kluis gaan normaal door in het kader van bosklassen.

Onze Natuurateliers

In de kijker	4
NIEUW Geestige Gravers & Woelige Wroeters.....	4
NIEUW Bodem = Boring?!	4
44ste Educatief Binnenproject (2025-2026) Onder onze Voeten	5
I. Natuurateliers voor Lager Onderwijs	6
1. “Wat loert er om de hoek?”	6
2. “De Schatkist van het Bos”	6
3. Zintuigen in het bos!.....	7
4. “Elk vogeltje ‘eet’ zoals het gebekt is!”	7
5. “Op safari in de stad”	8
6. “Het Bos door de bomen leren zien”	8
7. “Op zoek naar Vleermuizen!”	9
8. Paddenstoelenwandeling	9
9. “Stap in de schoenen van de boswachter”	10
10. “Kijk, een bos”	10
11. Dierenspel de Beestenqueeste	11
12. Wateronderzoek Doode Bemde	12
II. Natuurateliers voor Secundair Onderwijs	12
13. Educatief natuurbeheer Doode Bemde	12
14. Educatieve natuurwandeling Doode Bemde	12
15. Natuurwandelingen op aanvraag in de buurt van Leuven	13
Zie ook 7. Op zoek naar Vleermuizen en 12. Wateronderzoek.....	13
III. Educatief (uitleen)materiaal VHM	13
16. Bouwpakketten nestkastjes	13
17. Waterkoffer	13
18. Bodemkoffer	14
19. Opgezette dieren	14

In de kijker

NIEUW Geestige Gravers & Woelige Wroeters aan Streekhuis Dijleland

1ste, 2de en 3de graad L.O. - september-oktober, april-juni

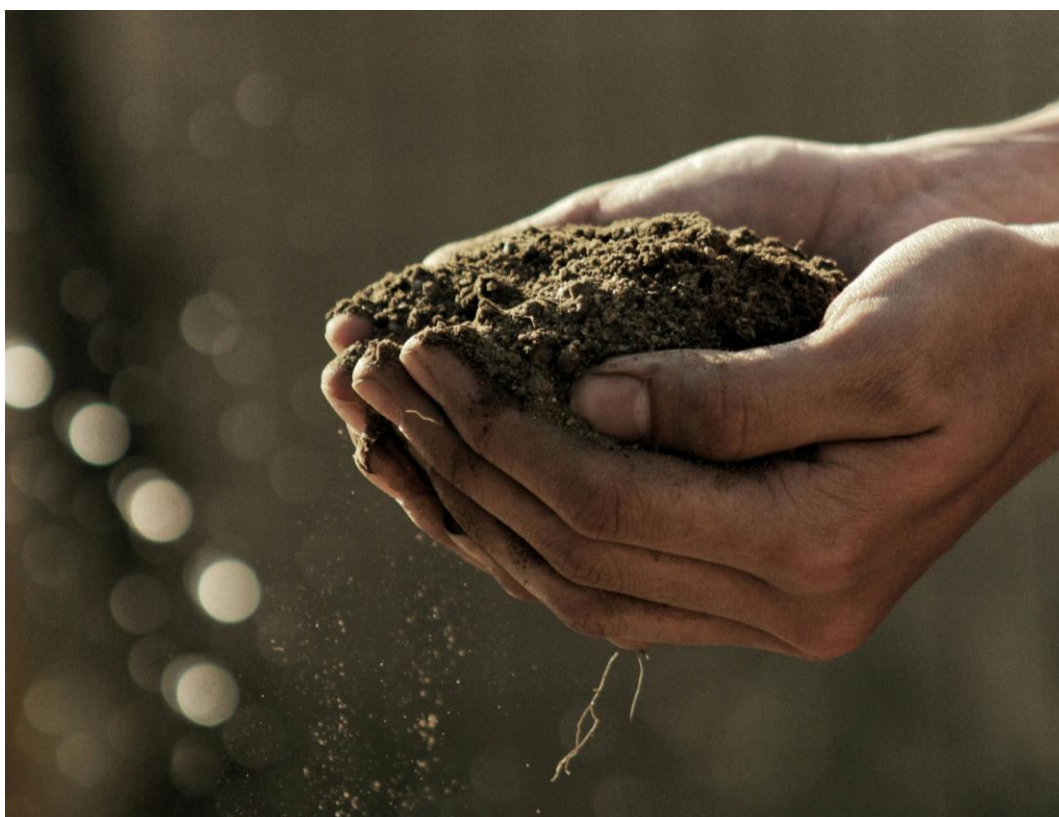
Shhh. Luister en kijk eens goed rond! Hoor je dat geroffel ook? Hoezo je ziet niet waar het vandaan komt? Heb je echt al goed overal gekeken? Ook onder je voeten?

*We gaan samen op zoek naar al die gravers en wroeters die zich normaal tussen het strooisel of in de grond verstopt houden. Wist je bijvoorbeeld dat er daar architecten tussen zitten? Dat een duizendpoot nooit over zijn eigen poten struikelt? Wist je vooral dat die kleine beestjes **reuzebelangrijk** zijn voor ons? We duiken de grond in op zoek naar waarom dat zo is.*

NIEUW Broodnodige Bodem Bewoners (BBB) aan Streekhuis Dijleland

1ste graad S.O. - september-oktober, april-juni

*Dacht je dat de bodem saai is?! Think again! Wist je dat in één theelepel aarde tot één miljard organismen kunnen leven? En dat ongeveer 60% van alle organismen op onze wereld in de aarde leven? Die organismen zijn enorm belangrijk voor ons, want ze bepalen deels de **vruchtbaarheid** van de bodem. In dit atelier duiken (of boren) we letterlijk de bodem in. Wat is een bodem eigenlijk? Welke verschillende soorten zijn er, en van welke abiotische factoren hangt dat af? Welke bodemdierpjes komen er allemaal in voor, en wat kunnen zij ons vertellen over de kwaliteit van de bodem? Hoe zit het ecosysteem onder onze voeten in elkaar?*

Gabriel Jimenez (Unsplash)

44ste Educatief Binnenproject (2025-2026) Onder onze Voeten Infocentrum Heverlee

3de kleuterklas, 1ste en 2de graad L.O. – maandag 3 november 2025 tot en met 3 april 2026

Holaba, ik voel de grond bewegen onder mijn voeten.

He kijk, een snuitje, een kopje, poten als schoppen.

Het is een MOL!

Hij lijkt zo zacht. Zou hij bijten? Of geluid maken?

Misschien heeft hij wel kleintjes.

En hier kruipt een regenworm. Hij wordt kort en dik, dan weer lang en smal.

Zou hij mij kunnen zien?

Wat een gek dier.

Hei, mooie witte bloempjes, madeliefjes. Die ga ik eens beter bekijken.

En ernaast, zo een gekke steeltjes met een hoedje op.

Wat is dat?

Het steeltje staat op een mos. Raadselachtig.

Ik ben benieuwd.

Reserveren: klik [hier](#)

I. Natuurateliers voor Lager Onderwijs

1. “Wat loert er om de hoek?” – *In Heverlee (Arenbergpark)*

1ste en 2de graad L.O. – na herfstvakantie tot aan paasvakantie (7 november-31 maart)

Interactieve natuurwandeling doorheen het Arenbergpark. Het hoofdthema is de bomen en dieren van het bos doorheen de seizoenen. Hoe bereiden ze zich voor op de winter? Wat doen ze in het voor- en najaar? Onderweg doen we leuke spelletjes en activiteiten.

2. “De Schatkist van het Bos” – *aan Streekhuis Dijleland*

1ste graad + 3^{de} leerjaar L.O. – herfst

Een speelse zoektocht doorheen het bos waarbij de kinderen kennis maken met 5 belangrijke boomsoorten en hun gebruikswaarden voor de mens. De bomenwandeling wordt vooraf ingeleid door een verhaal over Nina de Bosnimf die de hulp van de kinderen nodig heeft om de betovering van haar bosprins ongedaan te maken. Bij iedere stopplaats moeten de kinderen een bepaald object met die boom linken.

Als dat lukt krijgen ze puzzelstukken waarmee ze een schatkaart vormen die leidt naar een sleutel en bijhorende schatkist.

Laat de speurtocht beginnen!

Voor de juf of meester zijn er leerdoelen en een werkblad beschikbaar.

3. Zintuigen in het bos! – aan het Streekhuis Dijleland, Heverlee (Arenbergpark) en aan De Kluis

2de en 3de graad L.O. – jaarrond

Tweede graad: De zintuigendokter heeft gehoord dat er een groep kinderen dringend onderzocht moet worden. Zou dit de juiste klas zijn? Weten ze wel wat zintuigen zijn? En hoe ze zouden moeten werken? Is alles hier mee in orde? Verdere testen zullen dit toch moeten uitwijzen! We gaan meteen aan de slag in het bos. Hopelijk kan hij/zij alle leerlingen volledig gezond verklaren! Dieren hebben ook zintuigen nodig. Met kleine opdrachten en spelletjes nemen de kinderen de rol van de dieren over. Zouden zij ook even goed overleven?

Voor de juf of meester zijn leerdoelen en een werkblad beschikbaar.

Derde graad: We hebben vijf zintuigen. Kennen de kinderen ze allemaal? Kunnen jullie deze allemaal goed gebruiken in het bos? Dieren hebben hun goed ontwikkelde zintuigen nodig om te overleven. Ook bij de mens blijven de zintuigen belangrijk. Ze maken ons leven aangenamer of waarschuwen ons voor gevaar. We gaan samen ontdekken hoe de dieren in het bos leven. Met kleine opdrachten en spelletjes nemen de kinderen de rol van de dieren over. Zouden zij ook even goed overleven?

Voor de juf of meester zijn leerdoelen en een werkblad beschikbaar.

4. “Elk vogeltje ‘eet’ zoals het gebekt is!” – aan Streekhuis Dijleland, Heverlee (Arenbergpark) en aan de Kluis

2de en 3de graad L.O. - jaarrond

Wat doen vogels als ze jou zien? Juist. Ze vliegen weg. Ze zijn bang van je. Maar onze opgezette vogels niet. Die kan je rustig van dichtbij bekijken. Hoe zit dat met die snavels? En die veren en pennen? Waarom zingen vogels? Een legende vertelt ons hoe het winterkoninkje aan zijn naam komt. Waarom vliegen sommige vogels kilometers ver weg? Spelend leer je over de voor- en nadelen van de vogeltrek. Tot slot wandelen we naar een drukke kolonie huiszwaluwen (lente) of naar de vijver met watervogels (herfst).

Dit natuuratelier past prima in het kader van de vogeltelweek voor scholen door Natuurpunt.

Voor de juf of meester zijn er leerdoelen en een werkblad beschikbaar.

5. “Op safari in de stad” – *Leuven centrum (start op Grote Markt)*

2de en 3de graad L.O.

Is er natuur in de stad? En waar vind je die dan? Speelse ontdekkingsstocht in het centrum van de stad. Luister naar de verhalen van oude stadsbomen. Dappere plantjes groeien op onverwachte plaatsen. Wilde dieren verbergen zich op stille groene plekjes. En weet je dat het grootste dier van Leuven niet eens in je klas past? Lopen er wolven langs het Dijlewolvenpad?

Ideaal voor tijdens ‘stadsklassen’. Zie ook [Dijlewolven – Is er natuur in onze stad? En waar vind je die dan?](#)

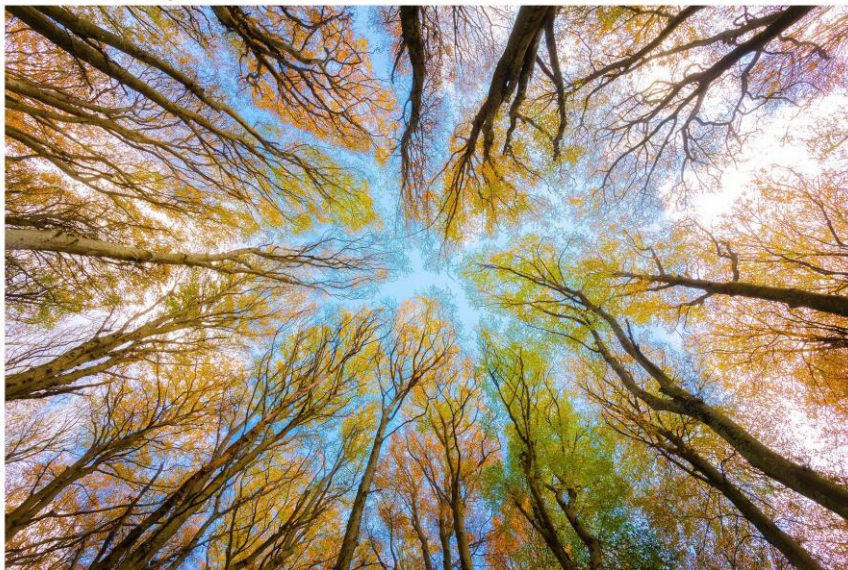

6. “Het Bos door de bomen leren zien” – *De Kluis (bosklassen)*

2de en 3de graad L.O.

Wat is een bos? En was dit bos er altijd al? Bomen kunnen zich niet verplaatsen, maar wat hebben ze daarop gevonden? Hoe werken de verschillende delen van een boom? Welke boomsoorten worden in dit bos geplant? We leren de leeftijd van bomen schatten. Ook dode bomen spelen een belangrijke rol in het bos. Aan de Kluis nodigt het Speelbos uit tot spelend leren.

Verkenning van het bos: “Het Bos door de bomen leren zien”

7. “Op zoek naar Vleermuizen!” - De Kluis (bosklassen)

2de en 3de graad L.O. + 1ste graad S.O. - De Kluis (bosklassen) – laat voorjaar (mei / juni) en begin najaar (sept. / okt.)

Presentatie of korte film over de wondere wereld der vleermuizen. Nadien een korte uitleg over het gebruik van batdetectors, gevolgd door een vleermuizenwandeling na zonsondergang.

“Op zoek naar Vleermuizen!”

8. Paddenstoelenwandeling – aan Streekhuis Dijleland en De Kluis (bosklassen)

2de en 3de graad L.O. - herfst

Wat is een zwam precies? Zwammen, schimmels en paddenstoelen? Hoe planten ze zich voort? Gebruiken wij zwammen in ons dagelijks leven? We gaan op zoek naar de grootste paddenstoel van het bos!

9. “Op stap met de boswachter” - *De Kluis (bosklassen)*

3de graad L.O.

De natuurgids neemt de kinderen mee op sleeptouw doorheen het bos en leert hen over de taken van de boswachter. Wie is hij? Wat doet hij? En wat drijft hem? Hoe beheer je nu een bos? Hoe vergroot je de biodiversiteit in het bos? Wie gebruikt het bos en welke gedragsregels moet je als bezoeker of gebruiker respecteren? Via interactieve opdrachtjes maken de kinderen kennis met verschillende bostypes, bosfuncties en bosgebruikers. *Wie wil er later boswachter worden?*

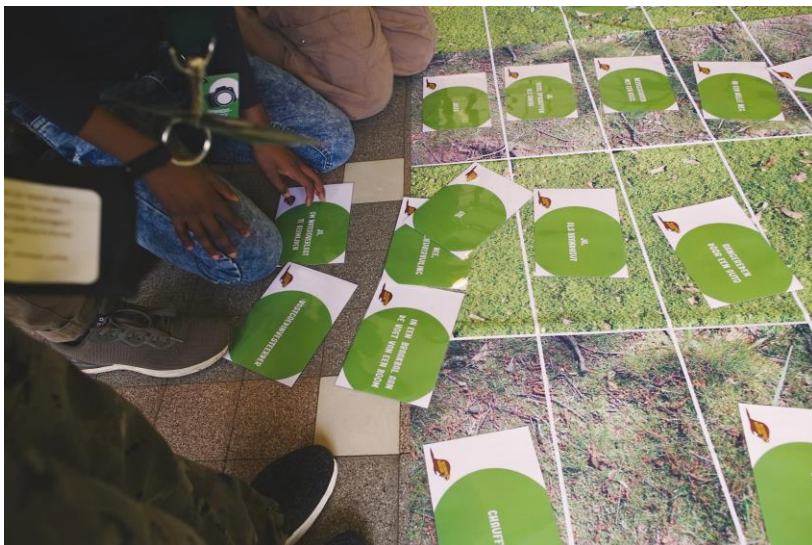
10. “Kijk, een bos” – *aan Streekhuis Dijleland*

3de graad L.O. – herfst en lente

Biotoopstudie van het Bos voor kinderen. Een interactieve boswandeling (2 km) met verschillende stopplaatsen. Thema's die aan bod komen: de voedselpiramide en voedselweb van het bos, de materiekringloop, boomgroei, bomen meten, boomsoorten herkennen, paddenstoelen/voorjaarsbloeiërs (seizoensafhankelijk) en nog veel meer!

11. Dierenspel de Beestenqueeste

Educatief dieren-detectivespel over de dieren in en rond het Heverleebos en Meerdaalwoud

Speel met de klas onder begeleiding van een natuurgids in het [Streekhuis Dijleland](#) of aan het [Infocentrum VHM](#) (voor herfstvakantie of na paasvakantie) : € 55. Of leen het spel samen met de benodigde dieren uit om het zelfstandig op school te spelen: € 25 + waarborg van € 20 per dier.

In het detectivespel 'De Beestenqueeste' speelt een set opgezette dieren uit onze collectie de hoofdrol. Spelenderwijs leer je meer over de dieren, hun voedsel, leefwijze, biotoop en hun relatie tot de mens. De kunst van het opzetten van dieren komt ook aan bod. Al deze dieren wonen in onze regio. Heb je het mysterie opgelost? Weet jij welk dier aan zijn einde kwam in welke omstandigheden? Proficiat, speurneus! Nog niet uitgespeeld? Wil je nog meer te weten komen over de dieren die hier leven? Met een andere set opgezette dieren kan je een nieuw mysterie proberen op te lossen.

Er zijn 4 verschillende sets met telkens 6 of 7 dieren in de hoofdrol:

1. **GEEL**: sperwer, hermelijn, egel, ijsvogel, spitsmuis, patrijs, (bever*)
2. **ROOD**: torenvalk, steenmarter, muskusrat, boomklever, mol, kauw, (bever*)
3. **BLAUW**: kerkuil, das, haas, huismus, bruine rat, woelmuis, wilde eend, (bever*)
4. **GROEN**: fuut, vos, eekhoorn, roodborst, grote bonte specht, (bever*)

*Bever is optioneel en enkel onder begeleiding van een natuurgids.

De Beestenqueeste is een spel van Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud in samenwerking met Erfgoedcel Leuven en De Aanstokerij. Ontwikkeld naar aanleiding van de erfgoeddag 2023 met als thema Beestig.

Foto: © Erfgoedcel Leuven - An Minnen

12. Wateronderzoek Doode Bemde

3de graad L.O. en 1ste graad S.O.

Late lente (mei t.e.m. juni)

De leerlingen voeren onder begeleiding van de gids een biologisch wateronderzoek uit:

- ✓ *Achterhalen van de biologische waterkwaliteit (soortendiversiteit)*
- ✓ *Chemische waterkwaliteit (pH en zuurstofgehalte).*
- ✓ *Vangen van waterdiertjes en determineren met zoekkaarten.*

De waterkoffer kan ook uitgeleend worden voor zelfstandig onderzoek, zie III.

II. Natuurateliers voor Secundair Onderwijs

13. Educatief natuurbeheer Doode Bemde

Leerlingen krijgen een intro over het natuurbeheer in de Doode bemde. Waarom doen we aan natuurbeheer? Wat verstaan we onder natuurbeheer? Over het maaien en hooien van de graslanden en andere beheerwerken. Daarna helpen de leerlingen een handje mee op het terrein (bv. maaisel afvoeren, hout opruimen...).

Klassen die zich inschrijven voor deze activiteit hebben recht op een gratis begeleide wandeling in de Doode Bemde (zie volgende). Het natuurbeheer en de wandeling kunnen aldus gecombineerd worden tot een dagvullend programma (voor- en namiddag).

Educatief natuurbeheer Doode bemde

14. Educatieve natuurwandeling Doode Bemde

Een mooie wandellus doorheen ons natuurreservaat waarbij verschillende biotopen en landschappen aan bod komen zoals bos, moeras, grasland, vijvers en waterlopen (Dijle en IJse). De kinderen maken kennis met de natuur en de fauna / flora die er op dat ogenblik te zien is. De gidsen maken er een echte ontdekkingstocht en beleevingswandeling van.

15. Natuurwandelingen op aanvraag in de buurt van Leuven

Gegidste wandeling in een natuur- of bosgebied in de buurt van de school o.l.v. een van onze gidsen.

Mogelijke locaties: [Onthaalpoort De Torenvalk](#), [Onthaalpoort De Speelberg](#), Abdij van Park, Kesselberg, Linden- en Chartreuzenbos, Egenhovenbos, Heverleebos, Arenbergpark...

Zie ook 7. Op zoek naar Vleermuizen en 12. Wateronderzoek

III. Educatief (uitleen)materiaal VHM

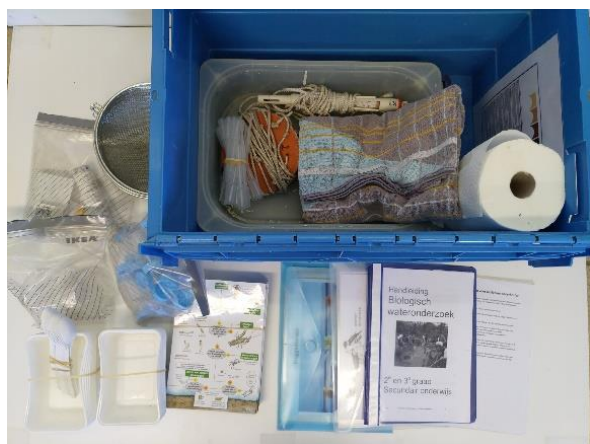
16. Bouwpakketten nestkastjes

3de graad L.O. + 1ste graad S.O.

Koop bij ons bouwpakketten van mezenkastjes om met jouw klas in elkaar te timmeren. Ideaal in aansluiting bij natuuratelier 3 “Elk vogeltje ‘eet’ zoals het gebekt is!”. Inclusief duidelijke instructies. Prijs: € 8 per nestkast. Af te halen op ons infocentrum te Heverlee tijdens de openingsuren.

17. Waterkoffer

Koffer met al het benodigd materiaal om met je klas een wateronderzoek uit te voeren van een poel.

Inhoud: zoekkaarten waterdieren en waterplanten, onderwaterloepen, testkit pH en zuurstof, plastic bakjes voor waterdiertjes, petrischaaltjes en nog meer. Ook mogelijkheid om schepnetjes te ontlennen.

Uitlenen kost € 20 euro met een waarborg van € 50.

Dit kan ook met een gids, zie punt 12.

18. Bodemkoffer

Koffer met al het benodigd materiaal om met je klas een onderzoek te doen van de bosbodem en de bodemdiertjes die erin leven.

Inhoud: zoekkaarten bodemdiertjes, loeppotjes, schepjes, pH-meter, vochtigheidsmeter, petrischaaltjes, grondboor, plasticfolie, zeven en nog meer.

Uitlenen kost € 20 euro met een waarborg van € 50.

Dit kan ook met een gids, zie In de Kijker (1 & 2).

19. Opgezette dieren

Naast de Beestenqueeste (zie 11.) beschikt VHM over een uitgebreide collectie opgezette dieren die ontleend kunnen worden door onze leden* voor educatieve doeleinden. We vragen een uitleenprijs van € 5 per week per dier en een waarborg van € 20 per dier.

[Bekijk hier het uitleenreglement en de lijst met ontleenbare dieren.](#)

*Klik [hier](#) voor meer informatie over een lidmaatschap van VHM.